

Vi tar Kvinnherad vidare

Kvinnherad Arbeidarparti sitt program for perioden 2023-2027

Oversikt

Visjon	3
Vi tar Kvinnherad vidare	3
Arbeid	4
Kvinnherad Arbeidarparti vil	4
Økonomi og finans	5
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	5
Skule, kunnskap og kompetanse	6
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	6
Kultur og idrett	7
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	7
Helse	8
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	8
Klima og miljø	9
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	9
Næring, industri og naturressursar	9
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	10
Samferdsle	11
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	11
Folk og samfunn	12
Kvinnherad Arbeidarparti vil:	12

Visjon

Kvinnherad Arbeidarparti har ein visjon om å nå 15 000 innbyggjarar i Kvinnherad kommune innan 2040. Det er realistisk om kommunen gjer dei riktige politiske vala. Difor går Kvinnherad Arbeidarparti til val på gratis barnehage, utviding av jobbgaranti for lærlingar, betre infrastruktur og ei storstilt satsing på næringsliv og kommunal sektor. Kvinnherad kommune skal vera ein trygg kommune å veksa opp i, ein attraktiv kommune å arbeide i og ein god kommune å bli eldre i.

Vi tar Kvinnherad vidare

Den vakne lesar hugsar gjerne **Arbeidarpartiet** sitt valkampslagord frå 2013 – Vi tar Norge vidare. Med ein ny samfunnsplan i verktøykassa, ønskjer vi i Kvinnherad Arbeidarparti å setta lys på den optimismen og det potensialet som Kvinnherad har å by på for å bli ein endå meir framtidsretta kommune med folketalsvekst. Difor er overskrifta på innleiinga til valkampprogrammet nettopp at vi skal ta Kvinnherad vidare.

Vi i Arbeidarpartiet trur på det ideologiske fundamentet i politisk arbeid. Fridom, likskap og solidaritet er grunnmuren vår – våre verdiar. Det ligg djupt forankra i arbeidarbevegelsen at menneska sjølv skapar sin eigen historie gjennom aktive val og prioriteringar. Kvinnherad skal vera ein god stad å bu, også når det er tøffe økonomiske tider. Gratis SFO og fjerning av eigedomsskatt er gode døme på politisk arbeid som har gitt konkrete resultat for deg og dei rundt deg. Ny barneskule på Husnes er eit anna døme. Dersom vi får tillit vidare kan vi lova at det kjem meir som vil gjera det attraktivt å både bu og investera i Kvinnherad.

Politikk nyttar, og samfunnsutviklinga kan styrast gjennom gode demokratiske diskusjonar og gode avgjerslegrunnlag. Difor er det viktig at nettopp du engasjerer deg ved å stemma på eit politisk parti ved valet. Det er meiningsfylt og viktig for lokalsamfunnet dersom du deltar på medlemsmøte, oppsøker diskusjon osb. Vi vil vita kva du tenkjer på, kva du fryktar, kva som irriterer deg, kva som gjer deg glad – ja, vi vil beint fram vita korleis Kvinnherad kan bli ein betre stad for deg.

Kom – bli med på laget!

Arbeid

I Kvinnherad har vi store naturressursar og sterke næringar innan fornybar kraftproduksjon, verfts- og leverandørindustri, prosessindustri og kystrealterte maritime næringar tufta på fiskeri og havbruk, samt reiseliv og landbruk.

Trygge arbeidsplassar og ei lønn ein kan leva av er avgjerande for den enkelte sin fridom. Retten til arbeid er grunnleggande. Difor er heile, faste stillingar vår viktigaste prioritering. Me må skapa for å dela. Difor er høg sysselsetting i heile faste stillingar og eit organisert arbeidsliv føresetnad for eit samfunn med små inntektskilmader. Dette legg grunnlaget for finansieringa av vår felles velferd. Arbeidarpartiet vil alltid ta kampen for at folk skal ha ein trygg jobb i eit seriøst arbeidsliv.

Kvinnherad Arbeidarpartiet vil ta kampen mot sjukefråværet i kommunen, og ønskjer å greia ut/implementera ulike tiltak som andre har lukkast med. Kvinnherad kommune skal vera ein god og trygg arbeidsgjevar i alle livets fasar, og då treng vi auka kompetansen kring årsakene til at sjukefråværet er for høgt på nokre område.

Kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er heilt avgjerande for å sikra tilsette eit god arbeidsmiljø på rettvise vilkår. Trepidatssamarbeidet er her ein nøkkelfaktor med eit solid ankerfeste i arbeidarrørsla. Vi i Arbeidarpartiet følgjer med – og vi følgjer opp!

Kvinnherad treng eit sterkt landbruk som kan produsera trygg og god mat. Ut over å sikra mattrøggleik, sjølvberging for landet og berekraft, gir landbruket arbeidsplassar og bidrar til ei rekke jobbar i næringsmiddelindustrien i distrikta. Eit aktivt landbruk er avgjerande for å halda eit vakkert kulturlandskap i kommunen, som yter rettferd for den fantastiske naturen kommunen har å by på.

Kvinnherad Arbeidarparti ønskjer å jobba for høg fagkompetanse i kommunal sektor. Kompetanse gir kvalitet og byrgskap av yrket. Det skal bli enklare å vidareutdanna seg, og vi vil minimera ekstern konsulentbruk.

Kvinnherad Arbeidarparti vil arbeida for ei trygg og god integrering av innvandrarár og asylsøkjarar i lokalsamfunn og arbeidsliv. Kvinnherad Arbeidarparti vil jobba for at innvandrarár som kjem til kommunen blir verande og blir ein aktiv del av bygdene.

Kvinnherad Arbeidarparti vil

- at heile, faste stillingar skal vere normalen i Kvinnherad kommune.
- at store sektorar som helse- og utdanningssektoren har god nok bemanning, og greia ut om det er berekraftig med eigen ressursbank for desse sektorane internt i kommunen eller i samarbeid med nabokommunar.
- arbeida for å utvida jobbgaranti med 100% stilling for lærlingar som har fullført lærlingtida og tatt fagbrev i Kvinnherad kommune.
- jobba aktivt for å redusera sjukefråværet

Økonomi og finans

Kvinnherad Arbeidarparti vil sikra trygg og forsvarleg økonomistyring for inneverande og framtidige periodar. For å ivareta dette må den forventa auken i lånegjelda avgrensast, den investerte kapitalen i bygg og eigedom må ivaretakast med godt vedlikehald, og framtidige investeringar må vera på eit nøkternt og føremålstenleg nivå.

Kvinnherad Arbeidarparti meiner kommunen sine driftsutgifter må vera på eit akseptabelt nivå. Det må søkast ein gjennomtenkt balanse mellom gode vilkår for dei store gruppene sentralt, samstundes som ein sikrar at innbyggjarane i utkantane får eit best mogleg tenestetilbod.

Kvinnherad Arbeidarparti meiner kommunen treng gode, framtidsretta reguleringsplanar, der god økonomi og positiv samfunnsutvikling er vesentlege omsyn. For å sikra føreseieleg og effektiv utvikling av areal i kommunen ønskjer Kvinnherad Arbeidarparti å styrka kommunen si planavdeling.

Kvinnherad Arbeidarparti ønskjer at den private eigedomsskatten framleis skal vera avskaffa, slik vi, saman med andre, fekk gjennomslag for i inneverande periode. Den norske bu- og levestrukturen bygger på at ein i stor grad skal eiga bustaden sjølv. Vi meiner det er usosialt å oppretthalda ein slik skatt i tider der kommunen har ekstraordinært høge inntekter.

Kvinnherad Arbeidarparti vil:

- ha framtidsretta investeringar som sikrar god drift
- jobba for ei communal drift som ikkje går med underskot, der ekstraordinære/tilleggsinntekter går til å investera i innbyggjarane sin kvardag.
- vera varsam med lånefinansierte investeringar
- jobba for framtidsretta reguleringsplanar med tilstrekkeleg fleksibilitet til å kunna tilby godt nærings- og bustadareal, samt sikra ålmenta sine rekreasjonsområde

Skule, kunnskap og kompetanse

Arbeidarpartiet vil alltid kjempa for ein sterk offentleg skule, og for at alle skal ha lik tilgang til gratis utdanning med høg kvalitet. Det er ei politisk oppgåve å legga til rette for at alle kan fullføra utdanninga si, også vaksne.

Tidleg innsats er vesentleg for å nå målet om at kvart barn skal få utvikla seg best mogleg på eigne premissar. Arbeidarpartiet svarar på denne utfordringa med til dømes auka lærartettleik, tilpassa opplæring og meir tilgjengeleg helsejukepleiarar.

Arbeidarpartiet er medvitne på kor stor rolle barnehage og skule spelar i grunnlaget for god folkehelse. Tidleg innsats vil og innebera ei offensiv haldning til psykisk og fysisk helse, der mellom anna gode vilkår for fysisk aktivitet og aktivt arbeid mot mobbing vil vera sentrale fokusområde.

Kvinnherad har mange gode skulebygningar, men det står framleis att noko arbeid med å tilby gode fysiske læringsmiljø til heile kommunen. For Kvinnherad Arbeidarparti har slike tiltak høg prioritet.

Kvinnherad Arbeidarparti vil:

- ha gratis barnehage i Kvinnherad kommune.
- ha eit sterkt fokus på innhaldet i skule og barnehage, og der igjenom arbeide for ein god skule med gode fasilitetar, godt innhald og kvalifiserte lærarar.
- ha krav om aktive lærlingar for tenesteytarar tilknytt oppdrag for kommunen
- utvida med fleire timer helsejukepleiar på skulane
- styrka desentralisert utdanning i kommunen.
- ha fokus på tidleg innsats

Kultur og idrett

Kultur, idrett og utvikling spelar ei sentral rolle i kvardagen og livskvaliteten vår. Kvinnherad er ein kommune rik på eldsjeler, fellesskap og organisasjonar som tradisjons- og kulturberarar, som brenn for å skapa noko i lag.

Kvinnherad Arbeidarparti vil vera ein tilretteleggjar og medspelar for kultur, idrett og utvikling i kommunen vår. Det handlar om å skapa møtestadar for folk frå alle deler av samfunnet, om å utvikla fellesskap og om å læra av kvarandre.

Det er innbyggjarane i kommunen som sit på dei beste ideane og kunnskapen til korleis me utviklar levande bygder, får fleire kulturtildod, tek vare på kulturtradisjonar og legg til rette for aktivitet. Me lovar deg at me skal vera opne, lyttande og nyfikne. Saman skal me heva kulturtildodet og seinka terskelen for å nyttiggjera seg av kulturen.

Det er viktig for Kvinnherad Arbeidarparti at kulturtildodet i kommunen femnar breitt. Like viktig som store hendingar som Festidalen, Rosendal Kammermusikkfestival med meir, er det at kvardagskulturen også har gode rammer. Det same gjeld dei store og langsiktige kultursatsingane, som til dømes arbeidet med galeasen Gurine og Sunde kyst- og litteratursenter.

Idrett og fysisk aktivitet er nøkkelen til god folkehelse. Me vil ha fokus på breiddeidrett og spesielt at born og unge har idrettsanlegg i sine nærområde. Samarbeid med bygdelag, idrettslag, tilgang på kommunale idrettsanlegg og utbygging av fleire turstiar vil vera prioriterte tiltak for Arbeidarpartiet. Det same med betre bassengtilbod, både for skulane si symjeopplæring spesielt og innbyggjarane generelt. Vi vil arbeida for eit felles årskort/periodekort som gjeld for alle bassenga i Kvinnherad.

Kvinnherad Arbeidarparti vil:

- arbeida for betre bassengtilbod og å auka brukstid for skulane si symjeopplæring.
- skapa gode rammevilkår for idrettsarrangement i barne- og ungdomsidretten
- arbeida for eit styrka og meir desentralisert kulturskuletilbod i Kvinnherad
- styrka kultursektoren og kulturtildoda i kommunen

Helse

Alle har ansvar for eiga helse, men fellesskapet har ansvar for alle si helse. Med eit slikt verdigrunnlag vil me utvikla framtidas helse- og omsorgspolitikk i Kvinnherad. Me må møta framtidas utfordringar med ei tilpassa og verdig omsorg. Det gjer me ved å ta i bruk ny helseteknologi, å legga til rette for å bu heime lengst mogleg, at alle som treng det får tilbod om heildøgns pleie.

God helse er ein føresetnad for å kunna leva innhaldsrike liv og medverke i fellesskapen på arbeidsplassen og i fritida. Arbeidarpartiet er garantisten for eit godt og utbygd helsetilbod for alle, uavhengig av økonomi. Folk skal vera trygge på at ein får den hjelpa ein treng, og bli møtt med helse- og omsorgstenester prega av høg kvalitet og kompetanse.

Like viktig som å levera moderne og framtidsretta helse- og omsorgstenester er det å驱ra eit aktivt folkehelsearbeid. Nøkkelen til god helse vil alltid vera førebygging og tidleg innsats. Arbeidarpartiet vil auka innsatsen for å legga til rette for eit rikt aktivitets- og idrettstilbod, turløyper, skogsløyper og friluftsareal. Det skal vera enkelt å driva med fysisk aktivitet og ta sunne livsstilval i vår kommune.

Kommunen har ein spreidd busetnad, og flest mogleg skal få høve til å bu i eigen heim så lenge som mogleg. Kvinnherad Arbeidarparti har over ein lang periode arbeidd for å bygga ut gode heimetenester. Dette arbeidet skal me fortsetta med, og me er ivrige etter å ta i bruk ny velferdsteknologi som kan sikra at ein er trygg og sjølvhjelpen i sin eigen bustad.

Kvinnherad Arbeidarparti vil auka fokuset på psykisk helse for barn og unge, mellom anna ved å jobba for styrking av helsesjukepleiartilbodet. Ingen barn eller unge skal møta ei stengd dør den dagen dei treng nokon å prata med. Mobbing er eit aukande problem blant elevar i Noreg. Me har alle eit ansvar for å gjera oppveksten til barn og unge så god som mogleg.

Kvinnherad Arbeidarparti vil:

- jobba for å bygga Helsehus på Husnes.
- auka bruk av velferdsteknologi for å gje ein tryggare og enklare kvardag for brukarar, pårørande, og omsorgspersonell.
- legga til rette for god eldreomsorg i kommunen.
- utvida dagtilbodet til heimebuande demente.
- at Kvinnherad kommune har eit tettare samarbeid med frivillige lag og organisasjonar.

Klima og miljø

Kvinnherad Arbeidarparti er tilhengarar av at vi skal levera naturen vidare til neste generasjon i betre stand enn då vi overtok. Produksjon og forbruk av varer og tenester må gå føre seg på ein måte som rettferdig og berekraftig. Klima- og miljøpolitikk er den ytre ramma for all anna politikk, og alle skal få hove til å ta klimavennlege val.

Kommunen må gå føre som eit godt døme på å ta klimavennlege val, samt stilla krav og stimulera til at innbyggjarane også tar gode val. Døme på tiltak vi kan arbeida for lokalt er å hindra plastforureining, hindre ureint tilsig til fjorden med meir, legge til rette for lokal matproduksjon (til dømes parsellhagar) osb. Dette kan vi gjera sjølv, og dette får vi til.

Kvinnherad er rik på naturressursar. Disse ressursane tilhørar folket og fellesskapet. Difor må verdiskapinga koma innbyggjarane til gode. Forvaltninga av fellesskapet sine ressursar skal vera underlagt folkevalt styring. Naturen skal være for alle.

Kvinnherad Arbeidarparti vil:

- forhalda seg lojal til tidlegare vedtak om nei til vindkraft i Kvinnherad kommune. Me vil at søknad om kraftutbygging skal behandlast i forhold til fordelar og ulemper for lokalsamfunnet vårt.
- redusera utslepp til naturen
- at bygningar, vegar, rundkøyringar og grøntareal blir skikkeleg vedlikehalde.
- at dyrka mark skal erstattast.

Næring, industri og naturressursar

Vi må skapa for å dela.

I Kvinnherad har vi store naturressursar og sterke næringar innan fornybar kraftproduksjon, verfts- og leverandørindustri, prosessindustri og kystrealterte maritime næringar tufta på fiskeri og havbruk, samt reiseliv og landbruk. Kvinnherad har såleis eit stort potensiale for å driva næringsutvikling på det grøne skiftet sine premiss.

Kvinnherad Arbeidarparti ønskjer at næringsaktørar skal ha tilgang til godt og tenleg areal som legg til rette for etablering, utvikling og fleire arbeidsplassar. Dette vil vi oppnå gjennom meir planlagt utbygging nærmare sjø og grønstruktur, slik kommuneplanen sin samfunnsdel no opnar for. Vi skal arbeide for at dette også blir vidareført i kommuneplanen sin arealdel.

Husnes er eitt av regionssentera i Vestland fylke. Det er viktig for oss å behalda regionssenterstatusen vår. Gjennom samarbeid med omliggande kommunar og tilbod om areal og kontorlokale skal vi kunna definera tydelege behov og føremoner ved å legga til dømes statlege arbeidsplassar til regionsenteret. Lågare husleige enn i byane, stabil arbeidskraft med meir vil vera viktige komponentar i dette arbeidet.

Det er eit uttalt mål for Kvinnherad Arbeiderparti at vi ser på å styrka samarbeidet med nabokommunane innafor eit breitt spekter av tenester og arealforvaltning. Kommunen ligg sentralt til som bindeledd mellom Sunnhordland, Hardanger og gjerne Haugalandet også. Vi trur det er mykje å henta på eit samarbeid innafor spesialiserte offentlege tenester samferdsle og næring. Vidare er Kvinnherad ein arealrik kommune som kan tilby bustadområde for personar som yrkesmessig hører til i andre kommunar, til dømes Stord og Ullensvang. Godt kollektivtilbod og tenlege samferdsleløysingar er såleis viktige aktorar for å kunna spela på lag med omlandet til Kvinnherad.

Gjennom å tilby godkjent areal for næringsutvikling og god etablerarrettleiing frå kommunen, skal vi vera ein føretrekt kommune for både småskala og storskala industrietablering. Vi vil halda fram det gode samarbeidet med Kvinnherad Næringsservice, som leverer gode kompetansetiltak, arena for møter og samhandling mellom næringsliv, politikarar og kommunal forvaltning.

Den grøne næringsparken har eit stort potensiale, som vi ønskjer å vidareutvikla som ein stad for langsiktige investeringar i arbeidsplassar. Erfaringsgrunnlag frå næringsparken og lokalt næringsliv vil også vera eit viktig bidrag for at kommunen skal vera ein føregangskommune for lukka oppdrettsanlegg både på land og til havs.

Kvinnherad har mykje godt landbruksareal. Vi vil jobba aktivt for å fremja fruktdyrking med tilhøyrande industri. Kommunen har potensiale til å bli eit fruktdistrikt med ei merkevarer slik Hardanger har klart. Fruktbøndene treng føreseielege økonomiske vilkår for etablering og drift, og vi vil jobba for at kommunen har spesialkompetanse på tilskotsordningar og drift, samt eige fruktager for korte leveringsdistansar og høg kvalitet.

Kvinnherad som landbrukskommune med flott kulturlandskap vil vera med på å auka reiselivsopplevelingane vil kan vidareutvikla i Kvinnherad. Kvinnherad som merkevarer og utgangspunkt for natur- og kulturopplevelingar står allereie sterkt, og vi meiner det bør vera ei takksam oppgåve å driva dette arbeidet vidare til nye høgder.

Kvinnherad Arbeiderparti vil:

- at kommunen er ein føregangskommune innafor lukka oppdrettsanlegg
- vidareutvikla Husnes som regionssenter med breitt innhald og lett tilgjengelege parkeringsplassar
- ha meir samarbeid med omkringliggende kommunar
- at kommunen skal vera ein aktiv tilretteleggjar for alle typar næringsetableringer
- vidareutvikla den grøne næringsparken
- at kommunen legg til rette for storstilt fruksatsing
- styrka kommunen som reiselivsdestinasjon

Samferdsle

Kvinnherad Arbeiderparti vil at kommunen skal vera ein trafikksikker kommune, med infrastruktur som legg til rette for vekst . Vi må då rusta opp vegstrekker i heile kommunen.

Kvinnherad Arbeiderparti meiner arbeid med vegutbygging må skje gjennom den vedtekne Kvinnheradpakken. Kvinnherad Arbeiderparti vil ta initiativ til å sette i gang arbeid med «Kvinnheradpakke 2.0», der trafikkgrunnlag og samfunnsnytte skal vega tungt.

Kvinnherad Arbeiderparti vil arbeida for realisering av Sunnfast, og arbeide hardt for at arm frå E134 til Bergen skal gå via sentrale delar av Kvinnherad kommune. Dette vil knytta Kvinnherad tettare opp mot nabokommunar og vil styrka næringslivet i Kvinnherad.

Kvinnherad Arbeiderparti vil arbeida for utbetring av veg mellom Mundheim og Holdhus. Dette må gjerast i samarbeid med andre nabokommunar og vil på sikt vera viktig for å sikra driftsgrunnlag for to ferjer mellom Årsnes, Varaldsøy og Gjermundshamn.

Kvinnherad Arbeiderparti vil arbeida for å ha snøggbåtrute frå Sunde til Os, slik at kommunen er sikra hyppige avgangar som kan nå både Bergen og Flesland.

Kvinnherad Arbeiderparti ønskjer at forhandlingane om Statkraft si utbygging i Mauranger skal gje positive ringverknader for lokalsamfunnet. Eitt av disse tiltaka bør vera at Statkraft bidrar til utviding av Furebergtunellen.

Kvinnherad Arbeiderparti vil:

- at Kvinnherad er ein trafikksikker kommune
- starta arbeidet med «Kvinnheradpakke 2.0»
- arbeida for Sunnfast
- jobba for arm til Bergen via sentrale deler av Kvinnherad

Folk og samfunn

Kvinnherad Arbeidarparti har ein visjon om å nå 15 000 innbyggjarar i Kvinnherad kommune innan 2040.

Det å auka busetnad i kommunen høyrer saman med eit godt arbeidsmarknad og gode bamiljø, der innbyggjarane mellom anna får tilgang til større tomter, naust, småbåthamner, dagsturhytter, sjølverging og andre aktivitetar som ligg innafor kommunen sine naturgjevne føresetnadnar. Difor vil vi mellom anna gjera det lettare å få til planlagt bygging i 100-metersbeltet ved å oppheva den noverande og vilkårlege «blå streken». Dette skal ikkje gå på kostnad av tilgjenge til strandsona for alle, men fremja Kvinnherad sin identitet som kystkulturkommune.

For Kvinnherad Arbeidarparti er det viktig at folk trivs i Kvinnherad og difor vil me vera ein pådrivar for at det skal vera fint i sentrumsområda, med betre beplanting og at det skal bli fleire møteplassar for kvinnheringar. Det må vera gode aktivitetstilbod for alle i Kvinnherad og vår nye storstove, Kvinnherad arena er med på å auka tilboden. Me vil prioritera aktivitetar for både born, ungdom, vaksne, og eldre, det er viktig at alle føler seg heima og har ein plass for å møte nye og gamle fjes.

Kvinnherad Arbeidarparti vil:

- arbeida for å få kvindefengsel i Kvinnherad.
- arbeida for å frigjera byggetomter der folk kan bygge sjølv.
- at to kårhús på ein gard skal vera lovleg.
- gjera det lettare å bygga i 100-metersbeltet
- arbeida for å la innbyggjarar få bygga naust og andre bygg i ein hensiktsmessig storleik.
- vera ein aktiv pådrivar for at små gardsbruk kan nyttast til for eksempel nyetableringar, hobbybruk og turisme.
- tilretteleggja for parsell hagar
- ha beplantning i kommunale parkar og bedd som skaper forskjønning av sentrumsområda og i tillegg tiltrekker seg insekt.
- at Kvinnherad kommune skal tilretteleggja for eit auka aktivitetstilbod i kommunen og ønskjer å tilretteleggja for fleire møteplassar for innflyttarar i kommunen.